

החלטת הממונה על המשמעת – פסק דין

1. כנגד הנקבלת הוגש כתב קובלנה בקשר להעתקה בבחינה. על פי כתב הקובלנה, הנקבלת, באותה עת תלמידת שנה א' במדעי החיים ורפואה, ניגשה בקיץ לבחינה באחד הקורסים. הבחינה התקיימה ללא חומרי עזר – למעט מחשבון ומילון. לפי כתב הקובלנה, במהלך הבחינה ראתה המשגיחה כי על ברכי הנקבלת מונח ספר והיא מסתכלת בו. לשאלת המשגיחה, הנקבלת ענתה כי מדובר במילון; אך בבדיקת המילון התברר כי הנקבלת הסתירה בתוכו דפים רבים הקשורים לחומר הנלמד, האסורים בשימוש. בכך ייחס כתב הקובלנה לנקבלת עבירות של הונאה בבחינה והפרת הוראות בבחינה (בהתאמה, סעיפים 29.3 ו-29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח) (להלן: התקנון)).

2. בדיון ההקראה שהתקיים בפניי (באופן מקוון) הודתה הנקבלת בעבירות המיוחסות לה. בדיון נפרד, הציגו הצדדים את טיעוניהם לעניין העונש הראוי. הקבילה סברה כי מדובר במקרה ברור של ניסיון להונות ולקבל יתרון לא הוגן בבחינה; על כן, העונש הראוי הוא לכל הפחות שנת הרחקה בפועל. הנקבלת (באמצעות באת כוחה), הציגה את הטענות להקלה בעונש. היא הביעה חרטה ונטלה אחריות על מעשיה. אירוע ההעתקה התרחש בהיותה בשנה הראשונה ללימודיה. היא תלמידה מצטיינת, דור ראשון לאקדמיה במשפחה. היא מתנדבת ומסייעת בפרנסת הבית. עקב המצב הכלכלי הלא-פשוט במשפחה, הרחקה ממושכת עלולה לגרום לכך שתפסיק כליל את לימודיה האקדמיים. בפרט, הנקבלת ביקשה להשית עליה עונש הרחקה בפועל של סמסטר אחד (כאשר סמסטר נוסף יומר בעבודות לטובת הציבור). הרחקה ממושכת יותר תגרור את שלילת זכאותה למלגה בה זכתה.

3. הצדדים, אם כן, חלוקים בשאלת משך ההרחקה בפועל. הנקבלת סבורה כי העונש הראוי הוא הרחקה בפועל של סמסטר אחד בלבד. התקנון קובע באופן מפורש עונש הרחקה מינימלי בעבירות הונאה – "לשנת לימודים אחת לפחות", ומאפשר חריגה מכך "רק במקרים מיוחדים ומטעמים מיוחדים שיירשמו" (ס' 30 לתקנון). וראו גם את פסק הדין המנחה בעניין ע/5/2015 ("עונש של הרחקה מינימלית בפועל לסמסטר אחד בלבד חייב להישמר למקרים שבהם אכן מתקיימות נסיבות משמעותיות... לקולא").

4. האם יש נסיבות "משמעותיות" כאלו להקלה במקרנו? איני סבור כך. ליבי עם הנקבלת. התרשמתי מכנות החרטה שהביעה. אכן, עונש ההרחקה הממושך עלול לפגוע קשות באורחות חייה. אך על אף נסיבות מקלות אלו, מדובר במקרנו במקרה ברור של ניסיון לקבלת יתרון לא הוגן. אדגיש, שאותם דפים אותם הכניסה הנקבלת לבחינה (ובהם עיינה כאשר נתפסה על ידי המשגיחה) אינם "סתם" פתקים. מדובר בסיכומי החומר הנלמד, שהוכנסו לבחינה עם חומר סגור. על כן, מצאתי לנכון להטיל על הנקבלת עונש של שנת הרחקה בפועל. אני מקווה כי היא תשוב ללימודים אקדמיים לאחר ההרחקה.¹

5. אשר על כן, אני גוזר את עונשה של הנקבלת כדלקמן:

- א. פסילת הקורס נשוא הקובלנה.
- ב. הרחקה בפועל לשנה, החל מפתיחת סמסטר ב' תשפ"ה ועד לתום סמסטר א' תשפ"ו.
- ג. הרחקה על תנאי של שני סמסטרים, למשך שנתיים מיום מתן פסק הדין.

¹ בשולי הדברים – על אף הארכה שניתנה לנקבלת לעשות כן, לא הוצגו תימוכין לטענה שהועלתה בדיון כי הרחקה ארוכה מסמסטר תשלול את זכאותה למלגה.

פסק הדין ניתן היום, 20.12.2024.

ד"ר שי נ. לביא
הממונה על המשמעת